

29.10.2018

Перший Український космічний форум: підсумки

Із 17 по 20 вересня 2018 р. в Києві тривав Перший Український космічний форум, організований Національною академією наук України, Інститутом космічних досліджень НАН України та ДКА України (ІКД) і ДП «КБ «Південне» імені М. К. Янгеля». Форум присвячувався 100-річчю Академії ([Національна академія наук України](#)).

Програма заходів Форуму включала засідання 18-ї Української конференції з космічних досліджень, 6-ї конференції GEO-UA, виставку та бізнес-форум «Космос та інновації». Під час секційних засідань було заслухано понад 150 доповідей за тематикою секцій, які представили 175 фахівців провідних інститутів НАН України, вітчизняних університетів та підприємств космічної галузі. На полях форуму відбулися робочі засідання з пріоритетних космічних проектів, а також українсько-білоруська нарада в рамках трьохстороннього співробітництва академій наук двох країн і ДП «КБ «Південне» імені М. К. Янгеля». На виставці демонструвалися новітні розробки підприємств галузі й академічних наукових установ, що впроваджуватимуться в перспективних проектах. На бізнес-форумі обговорювалися чотири напрями розробок, які в ініціативному порядку було розгорнуто у різних інституціях космічної галузі та НАН України.

Учасники Форуму заслухали оглядові доповіді щодо пріоритетів сучасної космічної діяльності (академік В. Горбулін), основних заходів Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України (П. Дегтяренко), проектів програми космічних досліджень НАН України (академік Я. Яцків), спільної програми НАН України та ДП «КБ «Південне» імені М. К. Янгеля» (О. Кашанов), програми НАН України ERA-Planet/UA (член-кореспондент НАН України О. Федоров). Провідні вчені представили оглядові доповіді в галузях космічної радіоастрономії (академік О. Коноваленко), космічного приладобудування (професор В. Корепанов),

досліджень геокосмосу (професор Л. Черногор), сучасної космології (професор С. Парновський), космічної біології (академік Я. Блюм).

У секційних засіданнях 18 конференції з космічних досліджень було розглянуто актуальні проблеми космічної біології, приладобудування, фізики ближнього космосу, створення новітніх засобів для космічних досліджень. Особлива увага приділялася процесові підготовки проектів ІОНОСАТ-Мікро (запуск заплановано на 2020 р.) і Аерозоль-UA (запуск – у 2022 р.). Фокус конференції GEO-UA зосереджувався на інноваціях – передопераційній та операційній реалізації новітніх наукових результатів для GEOSS, державного та приватного секторів у сільському господарстві й інших галузях. Зокрема, було представлено результати виконання проекту Світового банку «Підтримка прозорого управління земельними ресурсами в Україні» для Київської, Миколаївської та Львівської областей і обговорено хід виконання проекту ERA-Planet європейської програми «Горизонт 2020», який підтримується відповідною програмою НАН України.

За підсумками обговорення оглядових та секційних доповідей, а також дискусій учасники Форуму напрацювали такі рішення й рекомендації:

1. Схвалити практику проведення конференцій та форумів із космічної тематики раз на два роки під егідою НАН України і ДП «КБ «Південне» імені М. К. Янгеля», передбачивши узгоджені заходи з космічних досліджень у рамках Міжнародної конференції «Космічні технології: сучасність і майбутнє», що проводиться ДП «КБ «Південне» імені М. К. Янгеля» раз на два роки.

2. Відзначити високий рівень представлених доповідей і перспективних розробок, а також перспективи подальшої співпраці з європейськими партнерами (зокрема JRC) та за програмами Copernicus і Horizon 2020.

3. У форматі бізнес-форумів продовжити практику обговорення перспективних проектів із залученням наукової, промислової та бізнесової спільноти для пошуку нових шляхів виходу вітчизняних розробок на світові космічні ринки.

4. Вважати пріоритетними першочергові проекти, визначені у проекті Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2018–2022 рр., зокрема наукові проекти ІОНОСАТ-Мікро й Аерозоль-UA, створення системи моніторингу СІЧ, започаткування спільних проектів із європейськими партнерами.

5. Вважати невідкладним завданням створення українського комітету зі спостереження за Землею (GEO-UA) як сегменту міжнародної організації GEO та надіслати відповідні пропозиції до Державного космічного агентства України та Національної академії наук України.

6. Ініціювати заходи для організації стратегічного планування космічної діяльності України й вироблення відповідних аналітичних документів.

7. Вважати актуальною ініціативу проведення просвітницьких і популяризаційних заходів у галузі космічної діяльності та рекомендувати їх підтримку з боку Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України й програми наукових космічних досліджень НАН України.

За результатами обговорень бізнес-форуму «Космос та інновації» теж було узгоджено висновки і рекомендації.

За напрямом «Малі космічні апарати»:

– вважати перспективною ініціативою вітчизняної університетської спільноти реалізацію проектів «Політан» у Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» та вважати доцільною підтримку подальшої роботи в рамках Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України;

– схвалити ініціативні роботи ДП «КБ «Південне» імені М. К. Янгеля» у галузі створення малих космічних апаратів для наукових і прикладних проектів;

– рекомендувати активізацію спільної роботи академічної, університетської науки і космічної галузі (зокрема, конкурси, експертне оцінювання та відбір) для створення дослідницьких програм і корисного навантаження для цільових наукових та прикладних проектів для малих космічних апаратів.

За напрямом «Створення ракети-носія легкого класу «Мальва»:

– відзначити зацікавленість широкого кола експертів представленим проектом перспективного авіаційно-космічного ракетного комплексу (АКРК) з ракетою-носієм надлегкого класу «МАЛЬВА» та схвалити ініціативу авторської групи ДП «ВО «ПІВДЕНМАШ»» і Центру космічних ініціатив;

– у результаті обговорення констатовано, що представлений проект відповідає світовим тенденціям розвитку ракет-носіїв для малих космічних апаратів, забезпечує незалежний доступ до космічного простору з території України, є економічно привабливим для інвесторів і має значний потенціал для використання;

– вважати доцільним продовження проектних робіт, залучення інвесторів та організаційну роботу зі створення кооперації учасників.

За напрямом «Ідеї та розробки для програм освоєння Місяця»:

– підтримати роботи з розроблення проекту «Брауде-М» для перспективної місячної місії та рекомендувати підтримку цього проекту в рамках Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2018–2022 рр.;

– вважати доцільними скоординовані зусилля наукової та інженерної спільноти для розвитку ініціативи ДП «КБ «Південне» імені М.К. Янгеля» у плані розроблення проектів із цільовим призначенням для подальшого пошуку міжнародної кооперації.

За напрямом «Орбітальний сервіс: технології та перспективи реалізації»:

– схвалити ініціативу ПрАТ НВК «Курс» та «Елміз» і результати першого етапу робіт, який продемонстрував зацікавленість широкого кола фахівців та участь розгалуженої кооперації учасників;

– вважати за доцільне продовження робіт і їх підтримку в рамках поточних державних програм;

– спрямувати зусилля на пошук користувачів та інвесторів, активізувавши зусилля на створення міжнародної кооперації.